

UCHWAŁA NR VI / 35 / 2019
RADY GMINY W CZARNOCINIE
z dnia 20 lutego 2019r.

w sprawie zatwierdzenia i realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Czarnocin na lata 2019 – 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) Rada Gminy Czarnocin uchwala, co następuje:

§1

Zatwierdza się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarnocin na lata 2019-2021, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czarnocin.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Kazimierz Warszawa

Uzasadnienie

Uzasadnienie do uchwały Rady Gminy w Czarnocinie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czarnocin na lata 2019 – 2021.

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.).

Istotnym elementem ustawy jest rozbudowany system profilaktyki na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W ramach działań profilaktycznych w gminie ustawa wprowadza między innymi obowiązek opracowania lokalnych programów wspierania rodzin, wychowujących małoletnie dzieci.

Wobec powyższego niniejszą uchwałę uznać należy za konieczną i uzasadnioną.

Przewodniczący Rady Gminy

Kazimierz Warszawa

**Załącznik nr 1
do Uchwały nr VI / 35 /2019
Rady Gminy w Czarnocinie
z dnia 20.02.2019**

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE CZARNOCIN
NA LATA 2019-2021**

Wstęp

Główną komórką budującą każde społeczeństwo jest rodzina. To właśnie ona ma zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych. Oddziałując na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości i tradycje oraz ukierunkowuje jego postępowanie na całe życie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się różnego rodzaju trudności i dysfunkcje, wymagają one podjęcia zintegrowanych, złożonych działań w oparciu o pomoc specjalistów oraz instytucji wspierających rodzinę. Wszystko po to, aby poprawić funkcjonowanie całej rodziny oraz zapewnić dziecku warunki do prawidłowego rozwoju. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa zasady i formy pomocy rodzinom przeżywającym trudności, w tym m.in. nakłada na gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodzinę. Obowiązek ten powinien być realizowany przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich instytucji publicznych, organizacji pozarządowych a także innych organizacji, środowisk i osób realizujących zadania związane pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 powstał w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. Stanowi on kontynuację i uzupełnienie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 oraz 2016 – 2018 i zakłada rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin na terenie gminy Czarnocin poprzez realizację szeregu kompleksowych działań.

Wprowadzenie

Rodzina należy do tych instytucji społecznych, które mimo zmian zachodzących w wielu obszarach istotnych z punktu widzenia rodziny ciągle znajduje się na samym szczycie hierarchii wartości społecznych. Pragnienie posiadania rodziny jest czymś uniwersalnym. Dominujący model, oparty na trwałym małżeństwie z silną pozycją mężczyzny, męża i ojca, ustępuje miejsca innym formom życia rodzinnego, opartym na małżeństwach o partnerskim statusie, małżeństwach rekonstruowanych, związkach partnerskich czy niepełnych, z samotnym rodzicem jako głową rodziny. Zmieniają się oczekiwania wobec rodziny, zwłaszcza wobec rodziców, związane z presją demograficzną. Współczesna rodzina jest obciążona wieloma dylematami: balansowaniem między pracą a domem, co ma swoje przełożenie na czas dla rodziny i jakość relacji wewnątrzrodzinnych, formalizowaniem relacji między partnerami i zawarciem związku małżeńskiego, kosztem

rezygnacji z indywidualizmu, czy życiem w związku nieformalnym. Dylematy związane z rodziną stają się nie tylko przedmiotem zainteresowania polityki społecznej, ale także dużym wyzwaniem dla niej. W rodzinie zaspokajane są wielorakie potrzeby jej członków. Dla potomstwa rodzina stanowi naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, w którym poprzez właściwe oddziaływanie stymulowany jest rozwój i kształtowana jest tożsamość młodego człowieka. Niezmiennie istotne jest, aby rodziny zapewniały dzieciom przestrzeń do prawidłowego rozwoju. Każdy rodzic napotyka na trudności w procesie wychowania dzieci. Problemy te mają zróżnicowany charakter i natężenie. Jeśli pojawiające się problemy przewyższają możliwości ich rozwiązania przy wykorzystaniu własnych zasobów rodziny, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wykonać wszelkie starania, by rodziny przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego realizować założone funkcje rodziny. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Czarnocin na lata 2019-2021. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Założenia Programu

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczo tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

Odbiorcy Programu

Odbiorcami „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czarnocin na lata 2019 – 2021” są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki.
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Cele i zadania Programu Wspierania Rodziny

Cel główny:

Wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako podstawowa instytucja, zapewniająca pomoc, a tym samym poczucie stabilności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin w których występuje problem przemocy domowej,
- Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz dzieci podejmowane przez placówki oświatowe oraz inne instytucje,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako organ pomocowy, działający w ramach profilaktyki i wspierania rodzin borykających się z kryzysem spowodowanym uzależnieniem,
- Opracowywanie i wdrażanie programów na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla dzieci.

2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Działania:

- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej z pomocy społecznej,
- Udzielanie rodzinom z dziećmi będącymi w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”,
- Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne program „Dobry start”,
- Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS w Czarnocinie,
- Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- Pośredniczenie w przekazywaniu żywności rodzinom najuboższym,
- Udzielanie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem stypendiów szkolnych,
- Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta,
- Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- Promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.

3. Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Działania:

- Regularne monitorowanie sytuacji rodzin przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych,
- Współpraca ze szkołami w zakresie pomocy wychowawczej i opiekuńczej, objęcie przez placówki oświatowe dzieci pomocą pedagogiczną,
- Wsparcie rodzin zastępczych w postaci monitorowania i podejmowania stosownych działań w tych rodzinach,
- Współpraca z innymi instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin np. PCPR, policją, sądem, kuratorami.

4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży i minimalizowanie ich występowania

Działania:

- Zapewnienie dzieciom wypoczynku letniego, w tym organizowanie czasu wolnego,
- Tworzenie i realizowanie projektów dla dzieci z rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- Organizowanie przez placówki oświatowe cykli szkoleń, wykładów, prelekcji, spektakli dla rodziców, dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki w zapobieganiu uzależnieniom, agresji i radzenia sobie ze stresem,
- Prowadzenie zajęć w świetlicach szkolnych,
- Udzielanie wsparcia pedagogicznego uczniom,
- Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz dzieci.

5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.

Działania:

- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach.

6. Profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia rodzin

- Realizacja programów unijnych we współpracy z Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach „Żyj zdrowo”- Profilaktyka raka piersi, „Bądź świadoma”- Profilaktyka raka szyjki macicy.

Zakładane efekty realizacji Programu

W wyniku wdrożenia Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Czarnocin na lata 2019-2021 oczekiwane są następujące rezultaty:

1. Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz wzrost świadomości rodziców w pełnieniu funkcji rodzicielskich.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności oraz wypracowanie przez nie umiejętności przezwyciężania trudnych sytuacji.
3. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych.
4. Wypracowanie stałej, dobrej współpracy między podmiotami i instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną.
5. Wzrost świadomości dzieci i młodzieży względem negatywnych zjawisk społecznych.
6. Podniesienie bezpieczeństwa socjalno-bytowego rodzin.
7. Podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących z rodziną oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych przez nie działań.

Realizatorzy Programu

Koordynatorem „Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Czarnocin na lata 2019-2021” jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnocinie przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Gminy w Czarnocinie,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czarnocinie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnocinie,
- Komendą Powiatową Policji w Kazimierzy Wielkiej,
- Placówkami oświatowymi,
- Zakładem Opieki Zdrowotnej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Kazimierzy Wielkiej.

Źródła finansowania Programu

Program finansowany będzie z następujących źródeł:

1. Budżet Gminy Czarnocin.
2. Dotacje, dofinansowania.

3. Programy rządowe.

Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnocinie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami, fundacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawione będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie gminy Czarnocin. Cel ten realizowany będzie poprzez szereg działań, w tym pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Program realizowany będzie w latach 2019 – 2021, a jego efekty zależą będą od współpracy instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację działań oraz od posiadanych i pozyskiwanych środków finansowych. Działania podejmowane w ramach Programu przyczynią się do poprawy funkcjonowania rodzin z terenu gminy Czarnocin, zwiększenia ich dostępu do usług społecznych oraz zapewnienia kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie.

Przewodniczący Rady Gminy

Kazimierz Warszawa